

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Оцінка впливу на довкілля об'єктів надро- і водокористування		An estimation of influence is on the environment of objects of надро- and water consumption	
Шифр за ОП	BB.47	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: перший (бакалаврський)		Educational level: first (bachelor)	
Галузь знань Природничі науки	10	Field of Knowledge Natural Sciences	
Спеціальність Науки про Землю	103	Field of Study Earth Sciences	
Освітня програма: Геологія		Degree Programme: Geology	

РІВНЕ – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Оцінка впливу на довкілля об'єктів надро- і водокористування» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Геологія» спеціальності 103 «Науки про Землю» денної форми навчання. Рівне. НУВГП. 2024. 11 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/31398/>

Розробники силабусу: *Косяк Діана Святославівна, к.геогр.н., доцент кафедри геології та гідрології*

Силабус схвалений на засіданні кафедри геології та гідрології: *Протокол № 2 від "11" жовтня 2024 року*

В.о. завідувача кафедри: *Мельничук Віктор Григорович, д.геол.н., професор*

Керівник (гарант) ОП: Мельничук Віктор Григорович, д.геол.н., професор кафедри геології та гідрології

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ ЕАВГ:
Протокол № 3 від "26" листопада 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Сафоник А. П., д.техн.н., професор.

Попередня версія силабусу (вказати шифр) ___ вперше ___

© Косяк Д. С., 2024
© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ОБ'ЄКТІВ НАДРО- І ВОДОКОРИСТУВАННЯ»	
<i>Навчальна дисципліна «Оцінка впливу на довкілля об'єктів надро- і водокористування» є дисципліною з циклу вибіркової компоненти ОП* «Геологія» за спеціальністю 103 «Науки про Землю».</i>	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	«Геологія»
Спеціальність	103 «Науки про Землю»
Рік навчання, семестр	Рік навчання – 4, семестр – 7
Кількість кредитів	4
Лекції:	Для денної форми навчання – 20
Практичні заняття:	Для денної форми навчання – 20
Самостійна робота:	Для денної форми навчання – 80
Всього, аудиторних годин	Для денної форми навчання – 40
Курсова робота:	-
Форма навчання	денна
Форма підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	державна

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКІВ

Косяк Діана Святославівна, к. геогр. н., доцент кафедри геології та гідрології

Вікіситет

https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Косяк_Діана_Святославівна

ORCID

<https://orcid.org/0009-0002-7587-1874>

Як комунікувати

Ел. Адреса: d.s.kosiak@nuwm.edu.ua
тел. 0673620197

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

Мета викладання дисципліни «Оцінка впливу на довкілля об'єктів надро- і водокористування» полягає в тому, щоб навчити здобувачів методам, інструментам та процесам, необхідним для оцінки впливу на довкілля, який виникає внаслідок видобутку та використання корисних копалин, водних ресурсів; розуміння взаємозв'язку між надро- та водоресурсами з довкіллям.

Основними завданнями навчальної дисципліни є: оцінювання ризиків та прогнозування наслідків впливу на довкілля, вивчення нормативно-правової бази, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, розуміння необхідності дотримання нормативів та стандартів для забезпечення екологічно відповідного використання надро- і водоресурсів.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=>

Передумови вивчення* (місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Навчальна дисципліна «Оцінка впливу на довкілля об'єктів надро- і водокористування» вивчається разом з вивченням дисциплін «Безпека життєдіяльності та цивільний захист», «Пошуки і розвідка родовищ корисних копалин», «Геоінформаційні системи та бази даних», «Інженерні вишукування і геологія гребель», «Геологічне та водне право», «Геологія Волино-Подільської плити» та дисциплін вибіркових блоків 1, 2, 3 для кращого засвоєння та розширення компетентностей.

Компетентності

Загальні компетентності:

ЗК03. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях у відповідності до спеціалізації геологія.

ЗК04. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності за спеціалізацією геологія.

ЗК11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища при надрокористуванні.

Фахові компетентності:

ФК15. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її геосфер.

ФК22. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності при геологічному вивченні надр.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

ПРН02. Використовувати усно і письмово професійну українську мову.

ПРН08. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів у відповідності до спеціалізації геологія.

ПРН14. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю.

ПРН15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки геологічних даних.

Структура та зміст освітнього компонента

Графік проходження дисципліни		
№ з/п	Теми лекційних занять	Години
1	Загальні положення та поняття про ОВД	2
2	Види діяльності, що можуть значно впливати на довкілля	2
3	Процедури публічності та збирання інформації під час проведення ОВД	4
4	Звіт з ОВД	4
5	Висновок з оцінки впливу на довкілля	2
6	Завершальна стадія процедури ОВД	2
7	Стратегічна екологічна оцінка	2
8	Інтеграція кліматичних питань в ОВД та СЕО	2
	Всього	20

Графік проходження дисципліни		
№ з/п	Теми практичних робіт	Години
1	Аналіз Європейського законодавства з питань оцінки впливу на довкілля	2
2	Порівняльний аналіз процедур екологічної експертизи, ОВНС та ОВД	4
3	Підготовка та подання повідомлення про ОВД	2
4	Визначення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає внесенню до звіту з ОВД	4
5	Громадське обговорення в процедурі ОВД	2
6	Системи екологічної оцінки	2
7	СЕО документів державного планування. Пропозиції і зауваження громадськості на етапі скоупінгу	2
8	Пропозиції і зауваження громадськості до звіту з СЕО ДДП	2
	Всього	20

Графік проходження дисципліни		
№ з/п	Теми самостійних занять	Години
1	Підготовка опису планованої діяльності	10
2	Підготовка опису виправданих альтернатив	10
3	Підготовка опису поточного стану довкілля	10
4	Підготовка опису факторів довкілля, які ймовірно зазнають впливу з боку планованої діяльності та її альтернативних варіантів	10
5	Підготовка опису та оцінки можливого впливу на довкілля планованої діяльності	10
6	Підготовка опису методів прогнозування, що використовувалися для оцінки впливів на довкілля, зазначених у попередньому розділі	10
7	Підготовка опису передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля	10
8	Підготовка опису очікуваного значного негативного впливу діяльності на довкілля	10
	Всього	80

Інформаційно-ілюстративний, демонстраційний метод навчання з використанням мультимедійних презентацій на лекціях; метод проблемного викладу матеріалу з використанням наочності та ТЗН. Методи інтерактивного навчання на практичних та лабораторних роботах (метод роботи в малих групах). Самостійна робота студентів; бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література).

Форми та методи навчання

Форми проведення занять: лекції, практичні та самостійні роботи, консультації. Окремі питання тем виносяться на самостійне опрацювання здобувачів. Контроль на лекціях; поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей на практичних заняттях); оцінка за самостійну роботу; звіти з практичних робіт; модульний контроль (тестування) у ЦНО НУВГП у формі тестів. **Види навчальної роботи студента:** практичні завдання, дискусії, аналітична записка, опитування, ситуативна вправа, ділова гра, робота у групах, самостійні дослідження оцінки впливу на довкілля об'єктів надро- і водокористування.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Засоби навчання, які застосовуються під час викладання: технічні засоби (радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи); комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі; програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування тощо); мультимедіа-, проекційна апаратура (проектори, екрани), комп'ютери, інтернет мережі, бібліотечні фонди, законодавча база України у відкритому доступі.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Процедури проведення поточного та підсумкового контролів знань здобувачів у НУВГП регламентовано Положенням про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти форми та зміст контрольних заходів.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою. Ця шкала розподіляється на дві частини:

60 балів – поточна складова оцінювання; 40 балів – модульна складова оцінювання.

Передбачено два модульних контролі знань.

Модульний контроль проходить у формі тестування із застосуванням системи Moodle.

У тесті 32 запитання різної складності:

- рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бала (13 балів),
- рівень 2 – 5 запитань по 1,0 балу (5 балів),
- рівень 3 – 1 запитання по 2,0 бали (2 бали).

Усього – 20 балів.

Час тестування обмежений – 30 хвилин. Дата тестування призначається за тиждень до його проведення та повідомляється студентам.

Поточна складова оцінювання (60 балів) накопичується здобувачем у процесі виконання практичних та самостійних робіт. Практичні роботи – 30 балів, Самостійна робота – 30 балів.

Загальна інтегральна оцінка розраховується як сума балів, накопичена здобувачем за роботу впродовж семестру.

Рекомендована література

Основна та допоміжна література:

1. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017р. № 2059-VIII [Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>.
2. Алексеєва Є. Популярний коментар до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» /Є. Алексеєва; за заг. ред. О. Кравченко.-Львів: Вид-во «Компанія «Манускрипт»», 2018.-60 с.- Режим доступу: http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/Komentar_do_zakony_OVD_netversia.pdf.
3. Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля : Постанова КМУ від 13 грудня 2017 р. № 1026 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
 - a. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017BF#Text>.
4. Про затвердження критеріїв визначення планової діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля : Постанова КМ України від 13 грудня 2017 р. № 1010.
5. Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля : Постанова КМ України від 13 грудня 2017 р. № 989.
6. Про стратегічну екологічну оцінку : Закон України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>.
7. Оцінка впливу на довкілля: міжнародні стандарти, досвід інших країн і передумови до запровадження нової моделі оцінки впливу на довкілля в Україні та її основні елементи [Електронний ресурс] / С. Вихрист, Є. Єндрюшка, Н. Мікуліч та ін. – Київ, 2018. – 141 с. (електронне видання).
8. Directive 2011/92/EU on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment [Electronic resource]. – Access mode : https://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/EIA_Directive_informal.pdf
https://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/EIA_Directive_informal.pdf
9. Алексеєва Є. Оцінка впливу на довкілля: можливості для громадськості: посібник / Є. Алексеєва; за заг.ред. О. Кравченко.- Львів: Вид-во «Компанія «Манускрипт»», 2017.- 36 с.
10. Сайт Європейської Комісії щодо оцінки впливу на довкілля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ec.europa.eu/environment/eia/eia-legalcontext.htm>.<https://ec.europa.eu/environment/eia/eia-%20legalcontext.htm>.
11. Алексеєва Є. Оскарження висновків з оцінки впливу на довкілля в суді / Є. Алексеєва; за заг. ред. О. Кравченко. – Львів: Вид-во «Компанія «Манускрипт»», 2019. – 24 с.
12. Протокол про Стратегічну екологічну оцінку [Електронний ресурс].– Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text.
13. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_272#Text.
14. Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf.
15. Протокол Європейської економічної комісії ООН про стратегічну екологічну оцінку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=dLMN6eg9prA>.
16. Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mepr.gov.ua/news/34766.html>.

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.rada.kiev.ua/>
3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lib.rv.ua/>
6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
7. Цифровий репозиторій ХНУГХ ім. А.Н. Бекетова / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/>
8. Цифровий репозиторій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>
9. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни «Оцінка впливу на довкілля об'єктів надро- і водокористування» мають можливість виконувати наукові дослідження за обраною темою, приймати участі в науково-дослідницьких темах, підготувати спільні наукові публікації досліджень за темою, висвітлювати їх на наукових конференціях, семінарах, круглих столах, шляхом написання наукових тез та статей. За результатами виконання наукових досліджень студенти отримують додаткові бали.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Під час вивчення ОК «Оцінка впливу на довкілля об'єктів надро- і водокористування» формуються такі soft skills: здатність комунікувати, вміння працювати в команді, аналізувати сукупність зроблених оцінок природних ресурсів та їх методик, визначати заходи щодо покращення довкілля, робити логічні висновки, правильно ставити запитання, обґрунтовувати свою думку, знаходити вихід з складних ситуацій, комплексно приймати рішення, критично мислити, проявляти управлінські якості, формувати власну думку та приймати самостійні рішення.

Дедлайни та перескладання

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці дисципліни в MOODLE за календарем.

<https://exam.nuwm.edu.ua>.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/25072/>.

Згідно цього документу також реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Неформальна та інформальна освіта (за потреби)

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті.

Студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялися в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до відвідування

Відпрацювати пропущені заняття студенти можуть шляхом самостійного вивчення лекційного матеріалу та виконання практичних робіт із відповідних тем. При цьому пропущене усне опитування можна відпрацювати на консультації.

Використання мобільних телефонів, планшетів та ноутбуків для вирішення практичних завдань на заняттях дозволяється, окрім контрольних заходів (опитування, тестування тощо), виключно для навчальної мети з цієї дисципліни. Студентові не дозволяється пропускати заняття без поважних причин.

За об'єктивних причин пропуску занять (лікарняні, мобільність тощо) студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал, який розміщений на платформі MOODLE.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>.

Автор
Доцент

Діана КОСЯК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1533
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100